

Underlag till strategi för en fossilfri transportsektor

Energimyndigheten har efterfrågat bidrag inför uppdraget att ta fram en strategi för omställningen av transportsektorn till fossilfrihet.

Länsstyrelsen i Södermanlands län lämnar ett bidrag med bakgrund i rådande situation i länet och att det finns ett behov av att den strategi som Energimyndigheten fått i uppdrag att ta fram tydligt beskriver förutsättningarna för att nå målet om en fossilfri fordonsflotta. Utifrån perspektivet att ett enskilt alternativ inte kan ersätta alla fossila drivmedel, utan att vi i framtidens fordonsflotta kommer att behöva ha en palett av flera olika drivmedelalternativ, behöver vi en strategi som beskriver vilka drivmedel som bör prioriteras i olika delar av fordonsflottan.

Utifrån det arbete som bedrivs i Södermanland på området kan vi konstatera att HVO är det mest attraktiva drivmedlet för att nå fossilfrihet i såväl offentliga organisationer som i företag. Detta på grund av att det är den enklaste vägen att nå fossilfrihet i transporterna.

Länsstyrelsen ser dock att det finns en risk att tillgången på HVO framöver inte kommer att räcka till den efterfrågan som säkerligen kommer att uppstå, inte minst med tanke på det globala klimatavtalet i Paris och att fossilfrihet i transportsektorn är en av de tuffaste utmaningarna för att nå målet om att begränsa temperaturökningen till 2 grader. Idag köper Sverige upp en stor del av den HVO som produceras på den Europeiska marknaden. På sikt är det dock rimligt att anta att fler länder framöver kommer börja efterfråga HVO för att ställa om sina fordonsflottor. HVO är även i dagsläget det mest rimliga alternativet för exempelvis flyget. Det är även ett lämpligt drivmedel för tunga transporter, arbetsmaskiner, båtar och i viss mån privatbilister (exempelvis i Norrlandskommuner eller på landsbygden).

I Södermanland finns en mycket god potential att producera biogas, framför allt från lantbruksbaserade restprodukter som exempelvis gödsel. Två lantbruksbaserade biogasanläggningar har dessutom beviljats investeringsstöd från Klimatklivet. Biogasen är dock ett drivmedel som kräver sina speciella förutsättningar för att kunna produceras. Exempelvis krävs en relativt stor och långsiktig kund för att möjliggöra byggnation av en produktionsanläggning. För att realisera biogaspotentialen krävs ett lokalt engagemang och att biogasen utnyttjas i de delar av fordonsflottan där så är möjligt, exempelvis kollektivtrafiken. Om ett annat drivmedelsalternativ väljs i dessa delar av fordonsflottan finns en risk att potentialen att producera biogas inte realiseras vilket medför att det totala utbudet på biodrivmedel blir mindre samtidigt som tillgängliga restprodukter från lantbruket inte utnyttjas.

Länsstyrelsen ser även tendenser till att det kan råda en konflikt mellan olika förnybara alternativ i kommunerna, exempelvis biogasbussar som byts ut mot elbussar. Osäkerhet kring förutsättningarna för de olika förnybara drivmedlen och vilka alternativ som lämpar sig var medför en risk för att beslut som fattas står mellan olika förnybara alternativ snarare än att fokus ligger på hur vi ska byta ut den fossila delen av fordonsflottan till förnybara alternativ.

Den nationella strategin blir en viktig grund för de regionala strategier som behöver utarbetas. Regionala och lokala förutsättningar påverkar tillgången på olika drivmedel och möjligheterna att ställa om till olika alternativ ser inte likvärdigt ut över hela landet. De regionala förutsättningarna behöver utnyttjas för att klara övergången till en fossilfri fordonsflotta.

Utifrån denna bakgrund ser Länsstyrelsen att det är viktigt att Energimyndigheten i den nationella strategi som ska utarbetas beskriver situationen kring de tillgängliga drivmedlen, vilka olika förutsättningar som behöver råda för att de olika alternativen ska komma till samt beskriver vilka alternativ som är lämpliga att välja utifrån olika förutsättningar.